

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο

Περιεχόμενα

Βασικά Θέματα: Ι.: Οι Χριστιανικές Εκκλησίες: Κοινή καταγωγή, διαφορετικές πορείες.....	1
ΒΘ: Ι.ii.: Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία: Από τον Μεσαίωνα στη Β΄ Βατικανή Σύνοδο.....	1
Β' Βατικανή Σύνοδος.....	1
Β' Βατικανή Σύνοδος.....	2
Β' Βατικανή Σύνοδο: η ανανέωση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.....	2
Απόσπασμα από το κείμενο-απόφαση της Β' Συνόδου του Βατικανού με τίτλο «Δογματική απόφαση περί Εκκλησίας "Φως εθνών"», κεφάλαιο 15.....	6
Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στο σύγχρονο κόσμο.....	6
Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στην ανατολή τα χρόνια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.....	7
Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στη διάρκεια του ύστερου μεσαίωνα.....	7
Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία: Επιστήμη και Τεχνολογία στο μεσαίωνα.....	8
Οι αλλαγές του 13ου αι. και η κρίση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.....	8
Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και Αναγέννηση.....	9
Η κρίση στους κόλπους της δυτικής χριστιανοσύνης κατά τον 14ο και 15ο αιώνα.....	9
Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία κατά το Μεσαίωνα.....	10
Η κρίση στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και οι ανθρωπιστές.....	11

Βασικά Θέματα: Ι.: Οι Χριστιανικές Εκκλησίες: Κοινή καταγωγή, διαφορετικές πορείες
ΒΘ: Ι.ii.: Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία: Από τον Μεσαίωνα στη Β΄ Βατικανή Σύνοδο

Β' Βατικανή Σύνοδος

«Μετά από αιώνες εσωστρέφειας και υπεροπτικής αδιαλλαξίας, η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία αποφάσισε να επανεξετάσει την παρουσία της στον κόσμο. Αποφάσισε να ασκήσει κριτική στο παρελθόν της, να αρχίσει να διαβλέπει τα λάθη της, να αναζητήσει τρόπους προσέγγισης με τη σύγχρονη σκέψη και τον πολιτισμό, να αρχίσει διάλογο με τις άλλες χριστιανικές ομολογίες* και να εκσυγχρονιστεί, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των καιρών. Μετά από αιώνες εσωστρέφειας και υπεροπτικής αδιαλλαξίας, η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία αποφάσισε να επανεξετάσει την παρουσία της στον κόσμο. Αποφάσισε να ασκήσει κριτική στο παρελθόν της, να αρχίσει να διαβλέπει τα λάθη της, να αναζητήσει τρόπους προσέγγισης με τη σύγχρονη σκέψη και τον πολιτισμό, να αρχίσει διάλογο με τις άλλες χριστιανικές ομολογίες και να εκσυγχρονιστεί, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των καιρών. Οι αποφάσεις της έφεραν αρκετές αλλαγές, κυριότερες από τις οποίες είναι: α. Η κατάργηση της λατινικής γλώσσας στη λατρεία και η υιοθέτηση της γλώσσας της κάθε χώρας. β. Η μεγαλύτερη προσέγγιση και κατανόηση των άλλων χριστιανικών Ομολογιών και των άλλων θρησκειών. γ. Η θέση των λαϊκών και, κυρίως, της γυναίκας στην Εκκλησία, καθώς και το δικαίωμα όλων στην εργασία. Όλα αυτά υπήρξαν, αναμφισβήτητα, μια μεγάλη καινοτομία. Παρά ταύτα, κάποιες προτάσεις για άλλες αλλαγές στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία δεν έγιναν αποδεκτές από τη Σύνοδο.»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την*

Ιστορία της Εκκλησίας, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 32. Ανακτήθηκε από:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13446/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Β' Βατικανή Σύνοδος

«Η Δεύτερη Σύνοδος του Βατικανού (Λατινικά: *Concilium Oecumenicum Vaticanum Secundum* ή ανεπίσημα γνωστή ως Βατικανού Β΄) ασχολήθηκε με τις σχέσεις μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και του σύγχρονου κόσμου. Ήταν η εικοστή πρώτη οικουμενική σύνοδος της Καθολικής Εκκλησίας και η δεύτερη που διεξάχθηκε στη Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό. Η σύνοδος, μέσω της Αγίας Έδρας, επίσημα άνοιξε υπό το ποντιφικό του Πάπα Ιωάννη ΚΓ΄ στις 11 Οκτωβρίου 1962 και έκλεισε υπό τον Πάπα Παύλο ΣΤ΄ το 1965.

Το πρωί της 11ης Οκτωβρίου του 1962 περίπου 2.500 καρδινάλιοι και άλλοι εκκλησιαστικοί αξιωματούχοι ακολούθησαν τον φερόμενο πάνω σε φορητό θρόνο Πάπα Ιωάννη ΚΓ΄ στη Βασιλική του Αγίου Πέτρου, όπου άρχισε τις εργασίες της η 21η Οικουμενική Σύνοδος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, η 2η του Βατικανού. Εντός του Αγίου Πέτρου, εκτός από τους καθολικούς κληρικούς, βρέθηκαν και παρατηρητές άλλων Εκκλησιών. Απουσίαζαν οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, πλην της Ρωσικής, η οποία συμφώνησε να στείλει παρατηρητές κατόπιν διαπραγμάτευσης Μόσχας-Βατικανού. Στην εναρκτήρια ομιλία του ο Πάπας τόνισε ότι κύριο αντικείμενο της Συνόδου είναι η διαφύλαξη των παρακαταθηκών του χριστιανικού δόγματος και η ενότητα των Εκκλησιών. Η πρώτη περίοδος της Συνόδου έληξε στις 8 Δεκεμβρίου του 1962 και ο Ιωάννης ΚΓ΄ συμπέρανε ότι οι αντίθετες απόψεις που διατυπώθηκαν έδειξαν ότι στην Εκκλησία υπάρχει κόσμος ελευθερίας. Στο περιθώριο της Συνόδου δεν έλειψαν και οι κατ' ιδίαν διαβουλεύσεις.»

Wikipedia, Δεύτερη Σύνοδος του Βατικανού. Ανακτήθηκε από:
https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B5%CF%8D%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B7_%CE%A3%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%92%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%8D (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Β' Βατικανή Σύνοδος: η ανανέωση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

«[...] για πρώτη φορά και κατά τρόπο επίσημο, αναγνωρίζεται αυτή η κατάσταση, διακηρύσσεται η αναγκαιότητα μιας "αναθεώρησης" και νομιμοποιείται η προσπάθεια επίτευξής της. Η Σύνοδος αυτή έδωσε τέλος στην ανάσχεση που συγκρατούσε για δεκαετίες τα ρεύματα ανανέωσης.

Τα συστατικά στοιχεία αυτής της Συνόδου, ως γεγονός αλλαγής παραδείγματος στη συνοδική εμπειρία της Εκκλησίας, είναι η επίτευξη ενός καινούργιου εκκλησιαστικού κλίματος, μιας καινούργιας εσωτερικής ελευθερίας, μιας καινούργιας θεολογικής δημιουργικότητας.

Γι' αυτό η Σύνοδος ήθελε μ' αυτή την έκφραση [«σημεία των καιρών»] να αναγνωρίσει ότι

υπάρχει η ιστορία και ότι η Εκκλησία βρίσκεται μέσα στην ιστορία (η υιοθέτηση της αρχής της ιστορικότητας), ότι οι εποχές της χριστιανισμής παρήλθαν και ότι η Εκκλησία έπρεπε να ανοιχτεί στο παρόν.

Η απλή και μόνο ανάγνωση των κειμένων της Συνόδου, δεν προσφέρει κάτι το καινούργιο στον συνειδητοποιημένο καθολικό του σήμερα, αν και εξαπλώνεται με γοργούς πλέον ρυθμούς ο θρησκευτικός αναλφαβητισμός. Όλα όσα εκτίθενται στα συνοδικά κείμενα, είναι οικεία και γνωστά στον πιστό διότι τα ζει εδώ και δεκαετίες μέσα στη ζωή της Εκκλησίας. Μόνο για όσους έζησαν μέσα στην Καθολική Εκκλησία πριν από τη Σύνοδο, το περιεχόμενο των συνοδικών κειμένων είναι καινούργιο. Σε σημείο μάλιστα που να τον κάνει να αισθάνεται ότι πρόκειται για μια διδασκαλία που δεν έζησε. Στη γενιά εκείνων που βρέθηκαν στο μεταίχμιο της Β' Βατικανής Συνόδου μπορούμε να κατανοήσουμε το βάθος, το εύρος των αλλαγών που επήλθαν στη ζωή της Εκκλησίας· να κατανοήσουμε τη δυσκολία και την αφομοίωση της ανανέωσης από το εκκλησιακό σώμα.

Η Β' Βατικανή Σύνοδος επιδίωξε νέους δρόμους για να αναγγείλει το Ευαγγέλιο, με τρόπους καινούργιους, σε έναν κόσμο που της γίνεται "ξένος". [...] Η γλώσσα που υιοθετεί η Σύνοδος στα κείμενα της είναι ένας καινούργιος τρόπος εκφοράς της χριστιανικής διδασκαλίας. [...] η συνοδική διδασκαλία πλέον δεν απευθύνεται στους Επισκόπους ή σε μια συγκεκριμένη κατηγορία αλλά σε όλους τους πιστούς και σε όλους τους ανθρώπους καλής θέλησης.

[Η] Καθολική Εκκλησία στοχάστηκε την ταυτότητά της, τον εαυτό της και τη σχέση της με τον κόσμο. Ο στοχασμός αυτός οδήγησε σε μια εκ νέου "ανακάλυψη" της θεϊκής Αποκάλυψης και της πίστης ως γεγονότα των οποίων μπορούμε να κάνουμε εμπειρία με πολλούς τρόπους και από πολλές διαδρομές ενώ η στάση της Εκκλησίας έναντι του κόσμου και του σύγχρονου ανθρώπου, στα συνοδικά κείμενα, εγκαινιάζει και καθιερώνει τη συμπάθειά της γι' αυτούς. [...] τα συνοδικά κείμενα πρέπει να προσεγγίζονται κριτικά δηλ. να αναδιατυπώνονται εκ νέου και ενδεχομένως να διορθώνονται [...]. Αυτή είναι ουσιαστικά η καινοτομία για τη μεταρρύθμιση της Εκκλησίας: ο διάλογος με όλους, ο τρόπος διαλόγου με όλους. [...] η Β' Βατικανή Σύνοδος δεν ορίζει κάποιο δόγμα ούτε εξαπολύει κάποιο ανάθεμα, αμφότερα χαρακτηριστικά της προηγούμενης συνοδικής πρακτικής. [...] Η Σύνοδος αντιλαμβάνεται τον εαυτό της ως κληρονόμο της παράδοσης και ως αυθεντικό της ερμηνευτή σε μια καινούργια κατάσταση χαρακτηρισμένη από ταχύτατη και βαθειά αλλαγή. [...] η Β' Βατικανή εμφανίζεται ως μια εκκλησιακή διαδικασία διάκρισης που οδηγεί την Καθολική Εκκλησία να ξαναδεί ή να επανατοποθετήσει σε καινούργιες ισορροπίες, ορισμένες θεμελιακές δηλώσεις που είχαν προσλάβει αξιοσημείωτη σημασία αλλά και να συνδιαλαγεί για θέματα τα οποία στο παρελθόν δεν θεωρούσε ότι την αφορούν. [...] Υπό πολλά πρίσματα, πιθανότατα η Β' Βατικανή είναι μια Σύνοδος μεταβατική διότι υπερβαίνει τη συνοδική παράδοση της δεύτερης χιλιετίας, ανοίγοντας καινούργιες δυνατότητες χωρίς ωστόσο να τις διαμορφώνει πλήρως.»

Ασημάκης Ι. - Κισκίνης Λ. (επιμ.), "Η Β' Βατικανή Σύνοδος. Διατάξεις-Διατάγματα-Δηλώσεις-Μηνύματα. Εισαγωγή και νεοελληνική απόδοση των Συνοδικών κειμένων", *Analecta Theologica* - 8, Θεσσαλονίκη, 2012, σσ. 7-13. Ανακτήθηκε από:

http://www.copycity.gr/myfiles/copy/1040_pages%2088.pdf (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Η Θεολογία της Β΄ Βατικανής Συνόδου

«Β΄ Βατικανή Σύνοδος είναι το μέγιστο εκκλησιολογικό και εκκλησιαστικό γεγονός του 20ου αιώνα, το οποίο δεν έπαυσε να φέρει καρπούς τόσο για την Εκκλησία όσο και για τον κόσμο όλο στο σύνολό του. Οι σχέσεις της Εκκλησίας με τον κόσμο άλλαξαν και συνεχώς αλλάζουν. Σήμερα η Εκκλησία είναι παρούσα ταπεινά και όχι θριαμβολογικά, παρά τα φαινόμενα [...] Μετά τη Βατικανή Σύνοδο η Εκκλησία δεν είναι πια σαν πυραμίδα που έχει στην κορυφή τον κλήρο, αλλά συγκροτείται από όλα τα μέλη της τα καθγιασμένα με το βάπτισμα, το χρίσμα και την ιεροσύνη, και χρειάζεται συνεχής επιμόρφωση και επαγρύπνηση. Τίποτε δεν είναι πια όπως πριν. Ο κόσμος έχει ξυπνήσει, ενηλικιωθεί, και η Εκκλησία δεν έχει δικαίωμα να μένει πίσω και ουραγός στις ανάγκες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της λειτουργικής της ζωής, της ενδυμασίας των λειτουργών της και άλλων. [...] Δεν αρκεί να φορείς ράσο για να είσαι ιερέας, δεν αρκεί να βαπτισθείς για να είσαι χριστιανός. [...] Η εποχή μας έχει ανάγκη πρώτα από μάρτυρες, και έπειτα από πτυχιούχους. Αυτό ήλθε να προλάβει η Β΄ Βατικανή. Αν δεν είχε συγκληθεί, η χριστιανική κατάσταση του κόσμου θα ήταν τρισεχειρότερη.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

Για πρώτη φορά στην ιστορία των Γενικών Συνόδων οι Πατέρες εξετάζουν το μυστήριο της Εκκλησίας ως Εκκλησία. Οι πρώτες Σύνοδοι είχαν ασχοληθεί με το μυστήριο του Χριστού, με τις δύο φύσεις του, τη θεία και την ανθρώπινη, με τον καθορισμό του Κανόνα των Γραφών και με τα ιερά μυστήρια. Η Σύνοδος του Τριδέντου καταδίκασε τις πλάνες του προτεσταντισμού. Είχε τεθεί το ερώτημα «Εκκλησία, τι λες περί του εαυτού σου;», και εκείνη απήντησε «Είμαι του Ιησού Χριστού».

Η Βίβλος κατέχει περίοπτη θέση μέσα στη βασιλική Αγίου Πέτρου της Ρώμης, όπου συνεδριάζουν οι Πατέρες μαζί με έμπειρους θεολόγους που τους συνοδεύουν. Η Εκκλησία αρχίζει να κοιτάζεται μέσα στην Αγία Γραφή για να βρει απάντηση στα προβλήματα που της θέτει ο κόσμος του καιρού της, εξετάζει τη συνείδησή της. Η Εκκλησιολογία εμφανίζει δύο πρωτοτυπίες. Η Α΄ Βατικανή (1869-1870) είχε εξετάσει τη θέση και τον ρόλο του Πάπα, το πρωτείο και το αλάθητό του, όμως λόγω του πολέμου δεν προχώρησε στην άλλη όψη της Εκκλησίας, στη θέση και τον ρόλο του διαδόχου των Αποστόλων, των Επισκόπων ενωμένων με τον Πάπα και γύρω απ' αυτόν. Η Β΄ Βατικανή κατά κάποιον τρόπο συμπληρώνει την Α΄, λέγοντας ότι οι Επίσκοποι δεν είναι πειθήνιοι εκτελεστές και όργανα της παποσύνης αλλά ενεργούν χάρη στην επισκοπική τους χειροτονία, ενωμένοι πάντοτε, "una cum", με τον Επίσκοπο Ρώμης. Συζητήθηκε πολύ η λεγομένη συλλογικότητα των Επισκόπων και η κοινωνία των μεν με τους δε και με τον Επίσκοπο Ρώμης, απαραίτητο στοιχείο της ενότητας του λαού του Θεού. Οι Επίσκοποι είναι διάδοχοι των Αποστόλων όπως ο Πάπας είναι διάδοχος του Πέτρου. Αυτό στην πράξη δεν ήταν τόσο σαφές πριν από τη Β΄ Βατικανή, που καινοτομεί με το σπουδαίο διάταγμά της περί Εκκλησίας». Το *Lumen gentium* – Το Φως των εθνών είναι το στήριγμα και το θεμέλιο όλων των λοιπών διαταγμάτων, θεσπισμάτων και δηλώσεων της Συνόδου. Εν όλω 16 επίσημα κείμενα δίνουν την επίσημη σκέψη της Εκκλησίας.

Στο περί Εκκλησίας διάταγμα για πρώτη φορά η Εκκλησία χαρακτηρίζεται ως Μυστήριο που έχει τη ρίζα του μέσα στην τριαδική ζωή του Θεού (κεφάλαιο α΄), ως Λαός του Θεού (κεφάλαιο β΄), και μόνο στο γ΄ κεφάλαιο τοποθετείται ως Ιεραρχία. Ο Λαός του Θεού περιλαμβάνει όλους επισκόπους, ιερείς, μοναχούς και λαϊκούς. Πριν να είναι Επίσκοπος κάποιος, ακόμη και ο Πάπας,

είναι βαπτισμένος. Και αναφέρεται το του Αγίου Αυγουστίνου. «Είμαι Βαπτισμένος με σας και Επίσκοπος για σας».

Και η Παναγία Θεοτόκος είναι μέρος και μέλος του λαού του Θεού, αν και η Σύνοδος της αφιερώνει ξεχωριστό κεφάλαιο. Όλος ο λαός του Θεού χάρη στο βάπτισμα, στο χρίσμα και στα άλλα μυστήρια προορίζεται στην αγιοσύνη. Έτσι οι λαϊκοί (αυτό τονίζεται για πρώτη φορά από Σύνοδο) καθώς και οι μοναχοί έχουν ένα ουσιαστικό και αναντικατάστατο ρόλο να διαδραματίσουν μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο. Σκοπός τους είναι να καθαγιάσουν τον κόσμο (consacratio mundi) μέσα στον οποίο ζουν, όπως ο ιερέας καθαγιάζει τον άρτο και τον οίνο στη Θεία Λειτουργία.

Βαρυσήμαντη είναι η θέση και το έργο των λαϊκών στο κήρυγμα του Ευαγγελίου, καθώς και η χριστιανική τους μαρτυρία. Φέρνουν τον Χριστό εκεί όπου δεν μπορεί να εισχωρήσει ο ιερέας εκ φύσεως και κλήσεως. Θέση τους είναι ο μεγάλος καθημερινός αγώνας και μόχθος τους μέσα στον κόσμο. Αυτό είναι τρομερή καινοτομία της Β΄ Βατικανής. Γεννά απαιτήσεις και η ιδιότητα του λαϊκού όπως και η ιδιότητα του ιερέως, πράγμα που χρειάζεται χριστιανική μόρφωση και επιμόρφωση. Με άλλα λόγια, ο κόσμος δεν σώζεται αν δεν αναλάβουν και οι λαϊκοί την πληρότητα της θέσεώς τους μέσα στην Εκκλησία και μέσα στον κόσμο. Αυτό είναι το μήνυμα της Β΄ Βατικανής, που τείνει το χέρι στο λαϊκό στοιχείο όχι από την πίεση των καιρών αλλά λόγω της κλήσεώς του μέσα στο κοινό Σώμα του Χριστού που είναι η Εκκλησία. Η Εκκλησία του Χριστού οφείλει να είναι αλήθεια και ζωή και όχι τυπολατρία και παθητική επανάληψη του παρελθόντος, ακόμη κι αν αυτό υπήρξε άριστο και λαμπρό.

Η ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ

Άλλη μεγάλη καινοτομία της Β΄ Βατικανής, την οποία θέλησε ο Πάπας Ιωάννης ΚΓ΄. Για πρώτη φορά στην ιστορία της Εκκλησίας διακρίνονται τα δόγματα της πίστεως και το εκάστοτε περιεχόμενό τους από την διατύπωση αυτής ταύτης της πίστεως. Τα δόγματα δεν επαναλαμβάνονται στερεότυπα. Διατυπώθηκαν μεν μια για πάντα, όμως υπό διαφορετικές πολιτιστικές, κοινωνικές και γλωσσικές συνθήκες, μπορούν λοιπόν σήμερα να διατυπωθούν ξανά χωρίς να αλλοιωθούν οι αιώνιες αλήθειες της πίστεως τις οποίες περιέχουν.

Έτσι εμείς οι Λατινόρρυθμοι Καθολικοί τελούμε τη Λειτουργία σε νέα λειτουργική γλώσσα, που καθιστά πιο εφικτή τη συμμετοχή των πιστών. Ο κάθε λαός προσεύχεται στη γλώσσα την οποία καταλαβαίνει, και τρέφεται τόσο από το μυστήριο του Θείου Λόγου όσο και από το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Σε κύκλο τριών ετών ο εκκλησιαζόμενος κάθε λαού, έθνους και παιδείας ακούει τον ζωντανό Λόγο του Θεού όπως κηρύχθηκε από τον Ιησού και τους Αποστόλους του. Κάποιος καθηγητής του Α.Π.Θ., σήμερα μακαρίτης, εξερχόμενος από τη Θεία Λειτουργία όπως τελείται σε μας, έλεγε προ ετών: «Σας κοροϊδεύαμε που είχατε τη Λειτουργία στη λατινική, και τώρα μας ξεπεράσατε». Είθε και οι κατά τόπους Εκκλησίες των Ορθοδόξων, χωρίς να νοθεύσουν καθόλου την Παράδοση, να γνωρίσουν σύντομα νέα λειτουργική άνθηση. Ας μη κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Οι νέες γενεές των Ελλήνων είναι μακριά από την Εκκλησία. Άραγε φταίνε αυτές, ή η Εκκλησία που δεν τολμά να έλθει κοντά τους λειτουργικά;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο μακάριος Ιωάννης ΚΓ΄, ο επικαλούμενος «καλός», άνοιξε την Εκκλησία στα βαθιά νερά επειδή είδε τα «σημεία των καιρών» χωρίς φόβο και τρόμο, διότι πίστευε στον Θεό βαθιά, αλλά πίστευε και στην Εκκλησία ως σε ζωντανή πραγματικότητα, και επιθυμούσε μία «νέα Πεντηκοστή». Σήμερα η Καθολική Εκκλησία, παρά τα όποια προβλήματά της, είναι ζωντανή, έχει μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό της. Είπαν ότι η σπουδαιότερη πράξη της αρχιερατείας του Πάπα εκείνου ήταν ο λόγος τον οποίο πρόφερε με την ευκαιρία της ενάρξεως της Συνόδου στις 11 Οκτωβρίου του 1962. «Δεν κατάστρωσε συνοδικό πρόγραμμα, διότι αυτό κατά τη γνώμη του ανήκε στην αρμοδιότητα της συνελεύσεως, αλλά καθόρισε μια χριστιανική συμπεριφορά

κατάλληλη για τη σύγχρονη εποχή, που κυριαρχείται από την απαίτηση του *aggiornamento* – ανακαινισμού, με την επιλογή μιας στάσεως ελέους και όχι καταδίκης, και με την απόρριψη των «προφητών του κακού ...», που δεν βλέπουν στην εποχή τους άλλο από παράβαση καθήκοντος και καταστροφής, για το οποίο ο Πάπας είχε άλλη γνώμη» (Π. Ιωσήφ Alberigo, ιστορικός). Υπήρξε Πάπας αισιόδοξος, που έβλεπε μακριά. Και ο Χριστός είχε βεβαιώσει ότι ήλθε να σώσει όχι δικαίους αλλά αμαρτωλούς, να ιατρέψει όχι υγιείς αλλά αρρώστους.

Λούβαρης, π. Ι., «40 χρόνια από την έναρξη της Β' Βατικανής Συνόδου. Συμβολή στη Θεολογία», εφημ. *Καθολική*, ημ. 3-12-2002. Ανακτήθηκε από: <http://cathenoria-thes.org/page846.html> (15-7-16)

ΒΘ: I.ii.

* * *

Απόσπασμα από το κείμενο-απόφαση της Β' Συνόδου του Βατικανού με τίτλο «Δογματική απόφαση περί Εκκλησίας "Φως εθνών"», κεφάλαιο 15

«Με εκείνους, οι οποίοι κοσμούνται μεν με το χριστιανικό όνομα διά του αγίου Βαπτίσματος, δεν ομολογούν όμως ακέραη την πίστη ή δεν διαφυλάσσουν την ενότητα της κοινωνίας με τον διάδοχο του Πέτρου, η Εκκλησία αισθάνεται συνδεδεμένη για ποικίλους λόγους. Διότι πολλοί απ' αυτούς τιμούν την Αγία Γραφή ως κανόνα πίστεως και ζωής, επιδεικνύουν ζωηρό θρησκευτικό ζήλο, πιστεύουν με αγάπη στο Θεό, τον παντοδύναμο Πατέρα, και στον Χριστό, τον Υιό του Θεού και Σωτήρα, συνδέονται με το Χριστό διά του Βαπτίσματος και αναγνωρίζουν τα Μυστήρια. Πολλοί απ' αυτούς έχουν το επισκοπικό αξίωμα, τελούν τη Θεία Ευχαριστία και καλλιεργούν την λατρεία της Θεοτόκου. Σ' αυτά ας προστεθεί η κοινωνία διά της προσευχής και ένας αληθινός σύνδεσμος εν Αγίω Πνεύματι, το Οποίο δρα σ' αυτούς με δώρα και χάριτας και με την αγιαστική του δύναμη, και μάλιστα έχει ενισχύσει κάποιους απ' αυτούς στο μαρτύριο. Έτσι, το Πνεύμα αφυπνίζει σ' όλους τους μαθητές του Χριστού τη νοσταλγία και τη δράση, ώστε αυτοί κάποτε να ενωθούν ειρηνικά-όπως το ζήτησε ο Χριστός-σε μία ποίμνη υπό ένα Ποιμένα. Για την επιτυχία του σκοπού αυτού, η Μητέρα Εκκλησία προσεύχεται, ελπίζει και δρα αδιαλείπτως, προτρέποντας τα τέκνα της σε καθαρμό και ανακαίνιση, ώστε να λάμψει λαμπρότερα το σημείο του Χριστού στο πρόσωπο της Εκκλησίας.»

Απόσπασμα από το: Στ. Χαρκιανάκι, *Το περί Εκκλησίας σύνταγμα της Β' Βατικανής Συνόδου*, Θεσσαλονίκη, 1969, σ. 137, στο: Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 32. Ανακτήθηκε από: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13446/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στον σύγχρονο κόσμο

«Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία είναι εξαπλωμένη σε ολόκληρο σχεδόν το σύγχρονο κόσμο. Οι πολυπληθέστερες περιοχές σε ρωμαιοκαθολικούς είναι ορισμένες χώρες της Ευρώπης (Ιταλία,

Ισπανία, Βέλγιο, Ελβετία, Πολωνία), σχεδόν όλες οι χώρες της Λατινικής Αμερικής, καθώς και οι χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας (κυρίως τα νησιά των Φιλιππίνων). Αλλά και σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία έχει μέλη.

Στην Ελλάδα υπάρχουν μικρότερες ή μεγαλύτερες ρωμαιοκαθολικές κοινότητες στις μεγάλες, κυρίως, πόλεις. Αρκετοί ρωμαιοκαθολικοί βρίσκονται σε νησιά των Κυκλάδων (κυρίως τη Σύρο και την Τήνο) και του Ιονίου (Κέρκυρα). Στην Αθήνα έχει την έδρα της η Αρχιεπισκοπή της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, δηλαδή η κεντρική εκκλησιαστική της διοίκηση στην Ελλάδα.»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 32. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13446/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στην ανατολή τα χρόνια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας

«Από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, οι Καθολικοί αντιμετώπιζονταν με καχυποψία, επειδή θεωρούνταν εξαρτώμενοι από τον Πάπα της Ρώμης, ο οποίος φιλοδοξούσε να συνενώσει τους Χριστιανούς της Δύσης και της Ανατολής εναντίον του κράτους των Οθωμανών. Αλλά και η Ορθόδοξη Εκκλησία δοθείσης της ευκαιρίας, δεν παρέλειπε να καταπιέζει την Καθολική κατά την Οθωμανική περίοδο. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, οι ηγεμόνες της Δύσης ανέλαβαν την προστασία και της ελεύθερης άσκησης της λατρείας και της διαβίωσης των Καθολικών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ιδιαίτερα η Γαλλία, με διακρατική συμφωνία -διομολόγηση- έθεσε υπό την προστασία της τα κάθε είδους εκκλησιαστικά ιδρύματα και κοινότητες και φρόντιζε για την έκδοση του οθωμανικού "βερατίου" με το οποίο καθοριζόταν η δικαιοδοσία του Επισκόπου επί των πιστών της επαρχίας του.»

Η Καθολική Εκκλησία στην Τήνο, Ιστορική εξέλιξη της Καθολικής Εκκλησίας στον Ελλαδικό χώρο.

Ανακτήθηκε από: <http://www.catholic.gr/history.html> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία στη διάρκεια του ύστερου μεσαίωνα

«Ήδη από τα τέλη του 13ου αι. οι βασιλείς στην Αγγλία και ιδίως στη Γαλλία προσπάθησαν με τη βοήθεια των αστών (εμπόρων, τραπεζιτών και βιοτεχνών) να υποτάξουν τους φεουδάρχες και να συγκροτήσουν ισχυρά κράτη. Στην προσπάθειά του αυτή ο βασιλιάς της Γαλλίας βρέθηκε αντιμέτωπος με τον πάπα και τον υποχρέωσε, με τη σύμφωνη γνώμη μιας γενικής συνέλευσης στην οποία συμμετείχαν και αστοί, να μεταφέρει την έδρα του από τη Ρώμη στην Αβινιόν (1309-1378). Το γεγονός αυτό αποτέλεσε την αποκαλούμενη αιχμαλωσία της Αβινιόν, μια από τις μεγαλύτερες ταπεινώσεις που δέχθηκε ποτέ η κεφαλή της καθολικής εκκλησίας. Η ταπείνωση της Αβινιόν και κάποια φαινόμενα διαφθοράς (φιλαργυρία, εξαγορά αξιωμάτων και ευνοιοκρατία) στους κόλπους της ιεραρχίας συνέβαλαν στο να τραυματιστεί το ηθικό κύρος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και να αρχίσει να διατυπώνεται ήδη από τα τέλη του Μεσαίωνα το

αίτημα για θρησκευτική μεταρρύθμιση.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μπαρούτας Κ., *Ιστορία του μεσαιωνικού και του ύστερου κόσμου, 565-1815. Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας*, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 4.8. Ανακτήθηκε από:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4973,22669/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία: Επιστήμη και Τεχνολογία στο μεσαίωνα

«Μεγάλη σημασία για την πορεία των επιστημών στη δυτική Ευρώπη έχει η ίδρυση των πανεπιστημίων, λίγο πριν από το τέλος του 12ου αιώνα. Τα πρώτα πανεπιστήμια ιδρύθηκαν στην Μπολόνια, την Οξφόρδη και το Παρίσι με την υποστήριξη αλλά και τον έλεγχο της Εκκλησίας. Οι αντιπαραθέσεις για επιστημονικά θέματα και θεολογικά ζητήματα, στο πλαίσιο των πανεπιστημίων, προκάλεσαν την ανάγκη να ερευνηθεί ο φυσικός κόσμος, γεγονός που αποτέλεσε σταθμό στην πνευματική πορεία της Ευρώπης και συντέλεσε στην αναγέννηση των γραμμάτων και των τεχνών.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μπαρούτας Κ., *Ιστορία του μεσαιωνικού και του ύστερου κόσμου, 565-1815. Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας*, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 5.2. Ανακτήθηκε από:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4974,22671/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Οι αλλαγές του 13ου αι. και η κρίση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

«Οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές μεταβολές επηρέασαν συνολικά τον πολιτισμό. Όλες οι αξίες που είχε αποδεχθεί το καθεστώς της φεουδαρχίας αμφισβητήθηκαν, ενώ και η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία δέχθηκε έντονη κριτική. Η τελευταία, για να κερδίσει τη μάχη με τις νέες πνευματικές δυνάμεις, επιδίωξε να θέσει υπό τον έλεγχο της τα Πανεπιστήμια, όπου επιχείρησε να συμφιλιώσει το θρησκευτικό δόγμα με τη φιλοσοφία και την κλασική επιστημονική παράδοση, καθώς και με τον αραβικό πολιτισμό, προκειμένου να ανανεώσει τον πνευματικό της σπλισμό. Οι πνευματικές ζυμώσεις, πάντως, ξεπέρασαν σε πολλά Πανεπιστήμια τα δογματικά όρια και προχώρησαν στην έρευνα του φυσικού κόσμου.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μπαρούτας Κ., *Ιστορία του μεσαιωνικού και του ύστερου κόσμου, 565-1815. Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας*, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 6.1. Ανακτήθηκε από:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4975,22674/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και Αναγέννηση

«Ήδη από τα τέλη του Μεσαίωνα το ηθικό κύρος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας ανάμεσα στους πιστούς άρχισε να υποχωρεί. Όλο και περισσότερες διαμαρτυρίες διατυπώνονταν για τη διοικητική ανεπάρκεια, την υπερβολική πολυτέλεια της αυλής και την ηθική ακόμη διαφθορά πολλών από τους εκκλησιαστικούς αξιωματούχους. Σε μια εποχή, κατά την οποία νέοι κοινωνικοί, οικονομικοί και πνευματικοί ορίζοντες ανοίγονταν στους Ευρωπαίους, η πλειονότητα του κλήρου, ιδίως του κατώτερου, ζούσε μέσα στην αμάθεια και η Εκκλησία εξακολουθούσε να ελέγχει τους πιστούς με τη διαρκή απειλή του κακού και να εφευρίσκει τρόπους άφεσης των αμαρτιών, μεταξύ των οποίων και τα έγγραφα άφεσης αμαρτιών, τα λεγόμενα συγχωροχάρτια.

Η αντίδραση στις αδυναμίες αυτές της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας δεν άργησε να εκδηλωθεί από τους φορείς του ανθρωπιστικού κινήματος. Αυτοί έθεσαν ως στόχο την αναζήτηση του αυθεντικού πνεύματος του Χριστιανισμού στη μελέτη της Αγίας Γραφής, χωρίς τις παρερμηνείες των σχολιαστών του Μεσαίωνα. Προϋπόθεση της αναζήτησης αυτής ήταν η άμεση επαφή με ιερά κείμενα, την οποία κατέστησαν δυνατή η πρόοδος της τυπογραφίας και οι μεταφράσεις της Αγίας Γραφής σε λαϊκή γλώσσα ήδη από το πρώτο μισό του 16ου αιώνα.

Η κρίση στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία ήταν φαινόμενο σύνθετο και συνδεόταν με το πνεύμα της Αναγέννησης. Για το λόγο αυτό, εκτός από τη βασική θρησκευτική διάστασή του, έλαβε επίσης κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα, όπως θα διαπιστώσουμε στη συνέχεια.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μπαρούτας Κ., *Ιστορία του μεσαιωνικού και του ύστερου κόσμου, 565-1815. Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας*, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 6.4. Ανακτήθηκε από: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4975,22677/> (15-7-16).

ΒΘ: Ι.ii.

* * *

Η κρίση στους κόλπους της δυτικής χριστιανοσύνης κατά τον 14ο και 15ο αιώνα

«Η απόλυτη εξουσία της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας την οδήγησε σε αυθαιρεσίες που επέφεραν κρίση. Από το 14ο αιώνα η παπική δύναμη άρχισε να δέχεται πλήγματα στο κύρος της (υπήρξε εποχή, το 1378-1415, όταν η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία είχε δύο Πάπες, έναν με έδρα τη Ρώμη και άλλον με έδρα την Αβινιόν της Γαλλίας, δηλαδή είχαμε παπικό σχίσμα). Ο λαός θεώρησε δυσβάστακτη την φορολογία που είχε επιβληθεί από τον Πάπα προκειμένου να καλυφθούν τα υπέρογκα ποσά που είχαν δαπανηθεί σε πολέμους και για την ανέγερση των πολυτελών οικοδομημάτων. Ο λαός ήταν δυσαρεστημένος και απογοητευμένος από το χαμηλό ηθικό επίπεδο του κλήρου. Η αναγκαιότητα για **κάθαρση** ήταν προφανής.

Μοναχοί και θεολόγοι όπως ο Σαβοναρόλα στην Ιταλία (+1498), ο Ιωάννης Χους στην Πράγα (+1415), ο Ουίκλιφ στην Αγγλία (+1374) επιδίωκαν με πύρινα κηρύγματα να κλονίσουν το τείχος της διαφθοράς που απομάκρυνε το λαό από την γνησιότητα της πίστης του. Η κατάληξη των περισσότερων μεταρρυθμιστών ήταν τα βασανιστήρια και ο θάνατος στην πυρά που επιβαλλόταν από την Ιερά Εξέταση, το εκκλησιαστικό δικαστήριο που λειτουργούσε από τον 12ο αι. Αμφισβητήσεις, όμως, προέρχονταν και από υψηλόβαθμα διοικητικά στελέχη της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, που σιωπηρά, δεν αναγνώριζαν τον Πάπα ως κεφαλή της Εκκλησίας αλλά τις Οικουμενικές Συνόδους.

Παράλληλα, το 15ο αιώνα πλήθος νέες ιδέες και γεγονότα σε Ανατολή και Δύση κλόνισαν τη **θεοκρατική** αντίληψη του Μεσαίωνα και προετοίμασαν την Αναγέννηση. Στην Ιταλία έκανε την

εμφάνισή του ο Ανθρωπισμός (Ουμανισμός) που γρήγορα διαδόθηκε στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Αγγλία, στις Κάτω Χώρες και στη Γερμανία. Ο Ανθρωπισμός χαρακτηριζόταν από «στροφή προς τις πηγές», δηλαδή τη μελέτη των αρχαίων συγγραμμάτων. Οι Ευρωπαίοι γνώρισαν και άρχισαν να χρησιμοποιούν τις φιλοσοφικές μεθόδους και τον τρόπο σκέψης των αρχαίων Ελλήνων, αναζητώντας ατομικά την αλήθεια και απορρίπτοντας την αυθεντία της Εκκλησίας που ίσχυε ως τότε. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία είχε επικεντρωθεί στις συζητήσεις σχετικά με τον Θεό εκλογικεύοντας τη διδασκαλία της. Οι Ανθρωπιστές, όμως, μετακίνησαν το κέντρο του ενδιαφέροντος από τον Θεό στον άνθρωπο. Η ανθρώπινη σοφία έγινε το μέτρο κατανόησης των πάντων. Οι συνειδήσεις των ανθρώπων προετοιμάστηκαν να δεχτούν νέες ερμηνείες για το θεσμό της Εκκλησίας και για τη σωτηρία του ανθρώπου.»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 27. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3332,13441/> (15-7-16).

ΒΘ: I.ii.

* * *

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία κατά το Μεσαίωνα

«Μέχρι το 14ο αιώνα το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Ευρώπης ήταν ρωμαιοκαθολικοί χριστιανοί. Η **Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία** κατείχε μεγάλες εκτάσεις γης που αυξάνονταν συνεχώς από τις δωρεές ηγεμόνων και πιστών. Εκτός από την οικονομική δύναμη διέθετε ένα οργανωμένο διοικητικό σύστημα που της επέτρεπε να ελέγχει πνευματικά ολόκληρη την Ευρώπη.

Οι αρμοδιότητες της Εκκλησίας δεν περιορίζονταν μόνο σε θρησκευτικά ζητήματα αλλά και σε πολλές άλλες δραστηριότητες της κοινωνικής ζωής. Για τους λόγους αυτούς ο πάπας, ο επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, είχε μεγάλη ισχύ και μπορούσε να παρεμβαίνει στις πολιτικές εξελίξεις.

Κατά το Μεσαίωνα η ζωή των ανθρώπων ρυθμίζεται από τις χριστιανικές τελετές και γιορτές. Κάθε μέρα φέρει το όνομα ενός αγίου και το ρολόι του ενοριακού ναού μετρά τον καθημερινό χρόνο. Τα μυστήρια, όπως η βάπτισμα και ο γάμος, σηματοδοτούν τα μεγάλα βήματα της ζωής των χριστιανών.

Το έντονο θρησκευτικό συναίσθημα επηρεάζει αποφασιστικά όλες τις πτυχές της ζωής του μεσαιωνικού ανθρώπου. Η έλλειψη όμως πνευματικής καθοδήγησης από την Εκκλησία οδηγεί στη διαμόρφωση λαϊκής θρησκευτικότητας με αποκλίσεις από τα επίσημα δόγματα. Ταυτόχρονα, το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την έλλειψη μόρφωσης οδηγεί το λαό σε δεισιδαιμονίες και προλήψεις, τις οποίες αντιμετωπίζει με τη μαγεία.

Η Εκκλησία χρησιμοποιεί μέρος από τα πλούτη της για να βοηθήσει τους φτωχούς και τους ασθενείς, ιδρύοντας και συντηρώντας νοσοκομεία και άλλα ευαγή ιδρύματα. Παράλληλα, διασώζει την πολιτιστική κληρονομιά και οργανώνει την εκπαίδευση. Στα μοναστήρια οι μοναχοί αντιγράφουν τα χειρόγραφα και ιδρύουν τα πρώτα σχολεία. Αργότερα, κυρίως από τον 11ο αιώνα, αναπτύσσονται τα επισκοπικά σχολεία στις πόλεις. Πάπες και επίσκοποι θέτουν υπό την προστασία τους

τα πανεπιστήμια τα οποία αρχίζουν να ιδρύονται από τα τέλη του 12ου αιώνα.

Παράλληλα, η Εκκλησία προσπαθεί να περιορίσει τη βία και τις λεηλασίες σε βάρος των κληρικών και των απλών ανθρώπων, που προκαλούνται από τις συνεχείς συγκρούσεις των στρατιωτικών δυνάμεων των φεουδαρχών. Για το σκοπό αυτό καθιερώνονται με όρκο και επιβάλλονται με

ποινή αφορισμού για τους παραβάτες δύο ρυθμιστικοί κανόνες, η **Ειρήνη του Θεού και η Ανακωχή του Θεού**. Με τον πρώτο λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των αδυνάτων και με τον δεύτερο απαγορεύονται οι εχθροπραξίες ορισμένες περιόδους του έτους και για το υπόλοιπο διάστημα ορισμένες μέρες της εβδομάδας.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία. Β' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 6.2.2. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4962,22628/> (15-7-16).

ΒΘ: Ι.ii.

* * *

Η κρίση στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και οι ανθρωπιστές

«Στο τέλος του Μεσαίωνα η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία βρίσκεται σε κρίση και δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις θρησκευτικές ανάγκες των πιστών, που τώρα είναι πιο προσωπικές. Οι φωνές διαμαρτυρίες για την ηθική διαφθορά ολοένα και πληθαίνουν. Οι ανώτεροι κληρικοί ανταγωνίζονται τους ηγεμόνες στην πολυτέλεια χωρίς να ενδιαφέρονται για το ποίμνιο τους, ενώ οι κατώτεροι είναι παραμελημένοι και ζουν μέσα στην αμάθεια. Οι χριστιανοί είναι θορυβημένοι από τους συνεχείς πολέμους, τις επιδημίες και τις προφητείες για το τέλος του κόσμου. Χωρίς πνευματική καθοδήγηση, βρίσκονται σε σύγχυση και κυριαρχούνται από την ιδέα του θανάτου και την αγωνία για τη σωτηρία της ψυχής τους. Η Εκκλησία όχι μόνο αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ανησυχίες των πιστών αλλά και εκμεταλλεύεται το μεταθανάτιο φόβο τους για την κόλαση πουλώντας έγγραφα άφεσης αμαρτιών, τα λεγόμενα **συγχωροχάρτια**.

Οι ανθρωπιστές καταδικάζουν αυτές τις πρακτικές της Εκκλησίας καθώς και τις δεισιδαιμονίες του λαού και αντιπροτείνουν μια ειλικρινή πίστη βασισμένη στο αληθινό μήνυμα του Χριστού. Υποστηρίζουν ότι αυτό θα το κατανοήσουν οι πιστοί με την άμεση επαφή τους με το θείο λόγο μέσω των μεταφράσεων της Αγίας Γραφής σε λαϊκή γλώσσα και χωρίς τη μεσολάβηση της επίσημης ερμηνείας των ιερών κειμένων από την Εκκλησία.»

Δημητρούκας Ι., Ιωάννου Θ., Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία. Β' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 7.1.3. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/755/4963,22634/> (15-7-16).